

Verovatno Vam Iran na prvu pomisao deluje malo odbojno i ne bezbedno. Nije tako!

Iranci su voljni da pomognu ljudima, ponude im besplatan obrok, vožnju, smeštaj, a ne traže ništa za uzvrat. Rekli bismo da su po ovome Iranci veoma slični nama, ili smo mi možda nekada takvi bili...

Ekspedicija od 18 članova (8 iz Srbije, 4 iz Makedonije, 4 iz Bosne i Hercegovine i 2 iz Bugarske) sastaje se na Surčinskom aerodromu 28.07. u 15 časova.

Prolazimo pasošku kontrolu i veoma brzo polećemo ka Istanbulu, tamo pauza od nekoliko sati i polazimo ka našem odredištu – Teheranu.

Oko 6h, 29.07. slećemo na aerodrom Imam Homeini. Preuzimamo rančeve i menjamo novac. Za nekoliko minuta postadosmo milioneri, koji se ne snalaze dobro sa novcem koji imaju u džepu.

Oficijelna valuta je rial, ali svi trgovci cene govore u tumanima. Razlika je jedna nula, ali onda imate još veći problem izračunati koliko šta košta budući da novčanice sadrže mnogo nula...

Na aerodromu nas čeka Mustafa, čovek koji nam organizuje prevoz od Teherana do sela Reina i na dalje sve do doma u planini.

Vozimo se kombijem 4-5 sati i konačno stižemo u selo Reina, koje ima nekoliko prašnjavih ulica, džamiju, nekoliko prodavnica i veličanstven pogled na Damavand – naš cilj.

Smeštamo se u kući našeg domaćina, Mustafe. Kuća je u persijskom stilu, nema kreveta, sve je prekriveno tepisima, ali izuzetno čisto.

Razmeštamo se po sobama, neko u prizemlju, neko na spratu, a nekoliko planinara je odlučilo da spava napolju na krevetima pod dudovim drvećem.

Do kraja dana odmaramo i uživamo u ljubaznosti naših domaćina. Uveče uobičajeno prepakivanje rančeva. Na sastanku posle večere dogovaramo se o detaljima oko prevoza do planine sa Alijem, lokalnim vodičem.

Višak stvari ostavljamo u ostavi kod Mustafe.

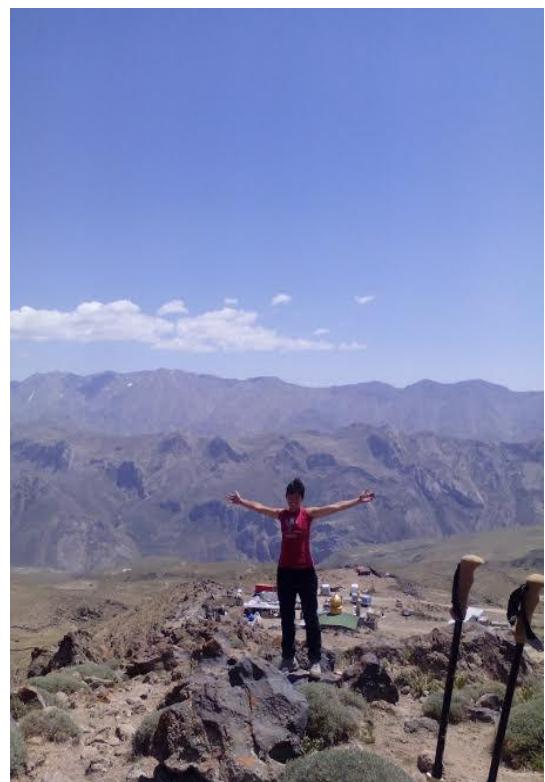

Jutro osviće sunčano i toplo. Tovarimo opremu na terenska vozila, a mi se nekako potrpasmo unutra i avantura poče! Put makadamski, kamenit, u rupama, udišemo više prašine nego vazduha. Trajalo je to oko 45 minuta i konačno stigosmo do Gosfand Sara (3040m), to je i poslednja stanica dokle se može stići vozilima. Odavde počinje pešačenje!

Na Gosfand Saru se nalazi lepa mala džamija, Saheb Zaman sa zlatastom kupolom. Tu su i vlasnici mazgi koji preuzimaju naše velike rančeve i tovare na mazge, a mi sa malim rančevima krenusmo ka domu.

Krajolik je pomalo sumoran, kamenje, kržljavo rastinje, prašina. Put ima konstantan uspon, toplo je, sunce nas ne štedi, a sa svakim korakom podiže se oblak prašine.

Polako se krećemo, ne pravimo velike pauze i posle pet sati hoda stižemo do doma Bargah sevom na 4200mnv. U domu smo rezervisali i hranu i spavanje. Smeštamo se u najvišem delu doma i silazimo na ručak. Nekoliko planinara oseća simptome visinske bolesti (glavobolja i stomačni problemi). Ostatak dana provodimo u šetnji oko doma.

Dok smo večerali jedna grupa Iranaca slavila je uspon na vrh uz pesmu. Valjda je ta vesela atmosfera povukla i nas pa zapevasmo i mi na opšte oduševljenje Iranaca. Kada sam pogledala oko sebe bar njih 15 nas je snimalo telefonom uz skandiranje Srbija, Srbija...

Sledeće jutro ustajemo oko 7h i posle doručka krećemo na aklimatizaciju i da se malo upoznamo sa stazom kojom ćemo sutra krenuti na završni uspon. Sa nama ide i Ali, ne zato što nam je potreban nego da nam pravi društvo. Na svakih 200-250m visinske razlike pravimo pauze da bi se što bolje aklimatizovali. Popeli smo se do 4800mnv i tu napravili veću pauzu. Ali nam je puštao iransku muziku, a mi uz nju zaigrasmo užičko kolo. U dom smo sišli oko 19h.

Posle večere održali smo sastanak i dogovorili se da na završni uspon krenemo u 5 sati ujutro.

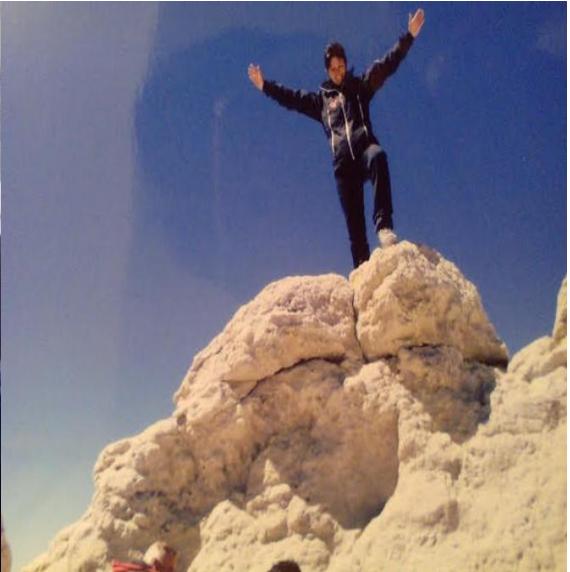
01.08. ustajemo u pola četiri. Doručak je u četiri sata. Celu noć vetar nemilosrdno duva.

Milanka odlučuje da sačekamo do 6 sati, jer po prognozi tada vetar treba da oslabi. Dolazi i šest sati, a vetar ne posustaje, i dalje jako duva i nosi pepeo pa je i disanje otežano. Još uvek niko ne polazi na uspon.

Čekamo, neki sede na stepenicama, a neki su se vratili u sobu. Na svakih 10 minuta Milanka izlazi napolje i proverava da li je vetar utišao. Imam utisak kao da je vreme stalo, samo vetar neće!

U 6:45, Milanka odlučuje, krećemo za 15 minuta, vetar je oslabio. Pet minuta pre sedam sati svi smo iza doma, spremni za polazak. Tačno u 7h polazimo dobro poznatim putem od juče.

Stidljivo se javlja i sunce, ali zbog vetra subjektivno je dosta hladnije. Prsti su mi se zaledili, navlačim još jedan par rukavica. Hodamo ujednačeno bez većih pauza. Na 4800mnv grupa se razdvaja na bržu i sporiju. Sa sporijom grupom ostaje Aco, a sa bržom ide Milanka. Prolazimo pored zaleđenog vodopada na 5000mnv, teren je eksponiraniji pa se i brža grupa razdvaja na grupice od po dvoje, troje ljudi. Na 5300mv počinju sumporna isparenja, sumpor kulja iz zemlje. Okolne stene su potpuno žute. Navlačim masku, naprskanu sirčetom, ali opet je teško i neprijatno za disanje. Vazduh je razređen, a sumpor dodatno otežava disanje i hod. Pravim česte, kratke pauze i konačno posle sedam sati hoda izlazim na vrh! Zagrljaji i čestitanja! Na vrhu je i jedna veća grupa Iranaca, fotografišemo se i zajedno i pojedinačno.

Kada stignete do samog vrha imate osećaj da je to sloboda duha, misli, tela. Nekoliko meseci priprema, odričanja, strepnje šta nas sve čeka gore visoko, urodilo je plodom! Zapravo, planinarenje volim zbog neizvesnosti, puta u nepoznato, jednostavno nije to borba sa planinom i vremenskim neprilikama, već način da postanete bolji čovek. Na planini za sve što želim da postignem moram da uložim sopstveni napor, pa je samim tim i osećaj veličanstven!

Posle odmora od nekih pola sata, krećem dole. Verovatno zbog sreće zbog ispenjanog vrha više ne osećam umor, niti mi smeta sumpor. Silazim bez maske, onaj orkanski vетар od jutros sada je samo povetarac. Tek sada mogu potpuno da uživam u tom nestvarnom pejzažu, kao sa druge planete. Relativno brzo se spuštam i posle 3,5 sata silaska, ponovo sam u domu, a u njemu gužva kao na autobuskoj stanici, ljudi su smešteni i po podovima, skoro je ne moguće proći, a nikog ne zgasiti.

Sledeće jutro ustajemo u šest sati, pakujemo stvari i oko pola osam krećemo ka podnožju. Do Gosfand Sara silazili smo polako, praveći česte pauze, ali opet smo sišli sat vremena pre mazgi sa našim velikim rančevima.

Ukrcavamo se u terenska vozila koja nas odvoze do Mustafine kuće da uzmemo ostatak stvari. Pozdravljamo se sa našim domaćinima i krećemo put Teherana u koji stižemo u večernjim satima i smeštamo se u hotel.

Teheran je metropola, jedna od najvećih urbanih džungli na svetu. Konglomerat prašnjavih ulica, modernih bulevara, ogromnih bazara, divnih velikih parkova, prastarih auta, najnovijih auta, tradicionalno obučenih žena, lepo doteranih žena, kafića i čajdžinica... sve zajedno jedan ogromni haos koji nikad ne staje!

Od ranog jutra počeli smo sa obilaskom znamenitosti ovog grada. Obišli smo Azadi kulu, podignutu 1971. godine u čast 2500 godina Persijskog carstva. Popeli se na Milad toranj visine 435 metara, sa čijeg vidikovca se pruža nezaboravan pogled na panoramu grada. Prošetali bazarom, ručali iranske specijalitete...

Uveče se pakujemo i krećemo put Isfahana, nekadašnje prestonice Persije. Govorilo se, ko je video Isfahan, da je video pola sveta. Mnogo bazara, trgovina, fontana, džamija, prastarih mostova, vatromet mirisa i boja!

Dva dana smo uživali u ovom carskom gradu, sve dok nije došlo vreme da se vratimo kući.

Šta reći na kraju?!

I sam dolazak u ovaj zagonetni svet, pomalo zaboravljenog Persijsko carstvo veliko je bogatstvo. U odlasku sam ponela malo šafrana, pregršt iranskih osmeha, grumen nebrušene lave i pogled sa Damavanda, čiji sam jedan od retkih "vlasnika" na zemlji!

Ekspediciju organizovao PSK Balkan iz Beograda.

Vodiči: Milanka Arsić i Aleksandar Mijatović

Fotografije i tekst: Milana Buinac